

Kúria

ítélete

Az ügy száma: Bhar.I.746/2019/15.

A határozat szintje: harmadfok

A tanács tagjai: . Székely Ákos, a tanács elnöke
Dr. Sebe Mária, előadó bíró
Dr. Domonyai Alexa, bíró

Az eljárás helye:

Az eljárás formája: nyilvános ülés

Az ülés napja: 2019. november 26.

Az ügy tárgya: hűtlen kezelés büntette és más bűncselekmények

Terheltek: I. rendű vádlott és társai

Elsőfok: Kaposvári Törvényszék, 16.B.337/2016/120/I., ítélet, tárgyalás,
2018. március 8.

Másodfok: Pécsi Ítéltábla, Bf.II.31/2018/12., ítélet, nyilvános ülés,
2019. március 1.

Indítvány előterjesztője: az ügyészség, I. rendű vádlott és védője, II. rendű vádlott és védője, III. rendű vádlott és védője

Az indítvány iránya: I. rendű, II. rendű, III. rendű vádlott terhére, míg I. rendű vádlott és védője, II. rendű vádlott és védője, III. rendű vádlott és védője a vádlottak javára

Rendelkező rész

A hűtlen kezelés büntette és más bűncselekmények miatt indult büntetőügyben a Pécsi Fellebbviteli Főügyészség, valamint I. rendű vádlott és védője, II. rendű vádlott és védője, továbbá III. rendű vádlott és védője másodfellebbezését elbírálv a Pécsi Ítéltábla Bf.II.31/2018/12. számú ítéletét megváltoztatja,

I. rendű vádlottat 200 (kétszáz) napi tétel, napi tételenként 10.000 (tízezer) forint, összesen 2.000.000 (kétfmllió) forint pénzbüntetésre is ítéli.

A pénzbüntetést meg nem fizetése esetén napi tételenként kell egy-egy napi szabadságvesztés büntetésre átváltoztatni.

II. rendű vádlott 48.000.000 (negyvennyolcmillió) forintot és járulékait helyesen az Zrt.2. magánfél részére köteles megfizetni.

Egyebekben a másodfokú ítéletet I. rendű, II. rendű és III. rendű vádlottak tekintetében helybenhagyja.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

I.

- [1] A Kaposvári Törvényszék hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásban meghozott és 2018. március 8-án kihirdetett 16.B.337/2016/120/I. számú ítéletével
- I. rendű vádlottat az ellene az 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: korábbi Btk.) 319. § (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés d) pontja szerint minősülő társtettesként, folytatólagosan elkövetett hűtlen kezelés büntette (tényállás I/A, I/B, I/D, I/E és IV. pontjai), a korábbi Btk. 317. § (1) bekezdésében meghatározott és a (7) bekezdés a) pontja szerint minősülő folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntette (tényállás III/B pontja) és a korábbi Btk. 317. § (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő sikkasztás büntette miatt ellene emelt vád alól felmentette;
 - II. rendű vádlott bűnösségét a korábbi Btk. 319. § (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés d) pontja szerint minősülő bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hűtlen kezelés büntettében (tényállás III/A-B pontjai), a korábbi Btk. 319. § (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett hűtlen kezelés büntettében (tényállás II. pontja) és a korábbi Btk. 303. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtettesként, folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntettében (tényállás III/C-D pontjai) állapította meg, míg az ellene a korábbi Btk. 319. § (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés d) pontja szerint minősülő társtettesként folytatólagosan elkövetett hűtlen kezelés büntette miatt emelt vád alól (tényállás I/A, I/C, I/D és I/E pontjai) felmentette;
 - III. rendű vádlottat az ellene a korábbi Btk. 317. § (1) bekezdésében meghatározott és a (7) bekezdés a) pontja szerint minősülő bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntette (tényállás III/B pontja), a korábbi Btk. 317. § (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett sikkasztás büntette (tényállás III/A pontja) és a korábbi Btk. 303. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntette (tényállás III/C-D pontjai) miatt ellene emelt vád alól felmentette;
 - IV. rendű vádlott bűnösségét a korábbi Btk. 326. § (1) bekezdésében meghatározott és a (6) bekezdés a) pontja szerint minősülő gazdaság büntettében (tényállás III/C pontja) és a korábbi Btk. 303. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott, a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtettesként, folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntettében (tényállás III/D pontja) állapította meg.
- Halmazati büntetésül II. rendű vádlottat 2 év, végrehajtásában 4 évi próbaidőre felfüggesztett börtönre és 4 évre a gazdálkodó szervezet vezetésétől eltiltásra, IV. rendű vádlottat 2 év, végrehajtásában 4 évi próbaidőre felfüggesztett börtönre ítélte.
- Zrt.1. magánfél polgári jogi igényének érvényesítését a törvény egyéb útjára utasította.
- Rendelkezett a bűnjelek lefoglalásának megszüntetéséről és kiadásáról.
- Feloldotta a III. rendű vádlott vidéki ingatlanára, valamint az Bank.1., az Bank.2. és a Bank.3. által vezetett számláin elhelyezett pénzösszegekre, illetve az Zrt.1. a Ltd.1. irányában fennálló kötelezettségeként befizetett pénzösszegekre elrendelt zár alá vételt.
- II. rendű vádlottat külön kötelezte 82.200 forint, valamint IV. rendű vádlottal egyetemlegesen 2.779.781 forint bűnügyi költség megfizetésére.
- [2] Az elsőfokú ítélet ellen bejelentett kétirányú - az ügyész által valamennyi vádlott terhére, a

felmentő rendelkezések szerinti bűncselekmények tekintetében bűnösségük megállapítása és velük szemben fegyházban végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása, II. rendű és IV. rendű vádlott büntetésének súlyosítása iránt; valamint II. rendű vádlott védőjének felmentés érdekében bejelentett, továbbá IV. rendű vádlott védőjének felmentését, illetve enyhítést célzó fellebbezését elbírálva - a Pécsi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2019. március 1. napján meghozott és kihirdetett Bf.II.31/2018/12. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta.

I. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki a tényállás I/A és IV. pontjaiban leírt társtettesként, folytatólagosan elkövetett hűtlen kezelés büntetében [2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 376. § (1) bekezdés és (6) bekezdés a) pont], a tényállás III/B pontjában leírt társtettesként, folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetében [Btk. 372. § (1) bekezdés I. fordulat, (6) bekezdés a) pont] és a tényállás III/A pontjában leírt társtettesként elkövetett sikkasztás büntetében [Btk. 372. § (1) bekezdés I. fordulat, (2) bekezdés ba) alpont, (5) bekezdés b) pont]. Ezért őt - halmazati büntetésül - 5 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre, 5 év közügyektől eltiltásra, és 5 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte.

II. rendű vádlott bűnösségét bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hűtlen kezelés büntetében [Btk. 376. § (1) bekezdés, (6) bekezdés a) pont] is megállapította (tényállás I/A pontja), egyben a III/B tényállási pontban leírt cselekményét bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetének [Btk. 372. § (1) bekezdés I. fordulat, (6) bekezdés a) pont], a tényállás II. és III/A pontjaiban leírt cselekményeit 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett sikkasztás büntetének [Btk. 372. § (1) bekezdés I. fordulat, (2) bekezdés ba) alpont, (5) bekezdés b) pont], míg a tényállás III/C pontjában leírt cselekményét pénzmosás büntetének [Btk. 399. § (3) bekezdés b) pont, (4) bekezdés b) pont] minősítette és a vele szemben kiszabott halmazati büntetést 3 év, börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra súlyosította. Ugyanakkor a gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltás büntetés alkalmazását és a kiszabott szabadságvesztés próbaidőre történő felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést mellőzte.

III. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki a tényállás III/B pontjában leírt bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetében [Btk. 372. § (1) bekezdés I. fordulat, (6) bekezdés a) pont], a tényállás III/A pontjában leírt bűnsegédként elkövetett sikkasztás büntetében [Btk. 372. § (1) bekezdés I. fordulat, (4) bekezdés a) pont] és a tényállás III/C pontja szerinti pénzmosás büntetében [Btk. 399. § (3) bekezdés b) pont, (4) bekezdés b) pont], ezért őt - halmazati büntetésül - 2 év szabadságvesztésre és 2 évre a gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette.

IV. rendű vádlottnak a tényállás III/C pontjában leírt cselekményét gazdaság büntetének [Btk. 379. § (1) bekezdés c) pont, (6) bekezdés a) pont], míg a tényállás III/D pontjában leírt cselekményét folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntetének [Btk. 399. § (3) bekezdés b) pont, (4) bekezdés b) pont] minősítette.

Megállapította, hogy a vádlottak - a II. rendű és IV. rendű vádlottak a büntetés végrehajtásának elrendelése esetén - legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsáthatók feltételes szabadságra.

Vagyonelkobzást rendelt el a Budai Központi Kerületi Bíróság 2014. december 7-én kelt 37.Bny.1941/2014/2. számú, a Fővárosi Törvényszék 23.Bnf.5097/2015/5. számú végzésével 2015. január 29-én jogerős határozatával elrendelt, a Ltd.1.-nek az Zrt.1.-el szemben fennálló követeléseként befizetett összegből 13.200.000 euró és annak a 2011. február 28. napjától a 2014. december 23. napjáig számított évi 5 százalékos kamatára. Egyúttal figyelmeztette a Ltd.1. vagyoni érdekeltet, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követően igényét egyéb törvényes úton érvényesítheti.

Kötelezte II. rendű vádlottat, hogy kártérítés címén az Zrt.1. magánfél részére fizessen meg 48.000.000 forintot és ezen összeg után 2011. szeptember 26. napjától 2013. június 30. napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal

megegyező mértékű késedelmi kamatot, míg 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot.

Egyetemlegesen kötelezte az I. rendű és II. rendű vádlottakat, hogy fizessenek meg kártérítés címén tizenöt napon belül a Zrt.1. magánfél részére 5.050.000 eurót és ezen összeg után a 2011. szeptember 26. napjától a kifizetés napjáig számított, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes az Európai Központi Bank által alkalmazott alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot.

Ezt meghaladóan a Zrt.1. magánfél polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasította.

Kötelezte az I. rendű és II. rendű vádlottakat 900.000 forint le nem rótt illeték megfizetésére.

III. rendű vádlott ingatlana és bankszámlái vonatkozásában a Zrt.1. polgári jogi igényének biztosítására elrendelt zár alá vételt akkor tekintette feloldottnak, ha a magánfél polgári jogi igény egyéb törvényes útra utasításától számított két hónapon belül igényét egyéb törvényes úton szabályszerűen nem érvényesíti.

Rendelkezett az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről.

Egyebekben az ítéletet I. rendű, II. rendű, III. rendű és IV. rendű vádlottak tekintetében helybenhagyta azzal, hogy az I. rendű vádlott tekintetében a tényállás I/B, I/D és I/E pontjaiban írt hűtlen kezelések vonatkozásában, míg a II. rendű vádlott esetében a tényállás I/C, I/D és I/E pontjaiban leírt hűtlen kezelésre vonatkozóan a kifejezett felmentő rendelkezést mellőzte, illetve a IV. rendű vádlott születési helyét kijavította.

- [3] A másodfokú ítélettel szemben a Pécsi Fellebbviteli Főügyészség az I-III. rendű vádlottak terhére, I. rendű és II. rendű vádlottak büntetésének súlyosítása, továbbá III. rendű vádlott esetében téves minősítés miatt és ugyancsak súlyosabb büntetés kiszabása végett; míg az I. rendű vádlott és védője, a II. rendű vádlott és védője, a III. rendű vádlott és védője az ellentétes döntést sérelmezve, felmentés érdekében jelentettek be fellebbezést.

IV. rendű vádlottra vonatkozó részében a Kaposvári Törvényszék 16.B.337/2016/120/I. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.II.31/2018/12. számú ítélete folytán 2019. március 1. napján jogerőre emelkedett és fel nem függesztett részében végrehajthatóvá vált.

II.

- [4] A Legfőbb Ügyészség az ügyészi fellebbezést annak indokaival együtt fenntartotta, ugyanakkor a jogorvoslattal élő vádlottak és védőik fellebbezését nem tartotta alaposnak.
- [5] A BF.112/2013/6-I. számú nyilatkozatában - melyet a legfőbb ügyész képviselője a Kúria nyilvános ülésén is fenntartott - kifejtette, hogy a Pécsi Ítéltábla másodfokú határozata tartalmazott olyan, az elsőfokú ítélettől eltérő rendelkezést, amely a Be. 615. § (2) bekezdés b) pontja értelmében megnyitotta a harmadfokú eljárás lehetőségét. A Be. 618. § (1) bekezdése alapján a felülbírálat a másodfokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntésére, valamint azon rendelkezésére terjed ki, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett. Ennek alapján I. rendű vádlott esetében az I/A, III/A-B, és a IV. tényállási pontok tekintetében, II. rendű vádlott esetében az I/A tényállási pont kapcsán, III. rendű vádlott vonatkozásában pedig a III/A-C tényállási pontokat érintően hozott bűnösséget megállapító és azokkal összefüggő rendelkezésekre irányult.
- [6] Az ügyészi átirat szerint az első- és másodfokú bíróság a megismételt eljárás során nem vett olyan lényeges eljárási szabálysértést, amely miatt az ítéleteik hatályon kívül helyezése lenne indokolt. Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú bíróság által kiegészített tényállás megalapozott, a felmentésre irányuló fellebbezések a Be. 619. § (1) bekezdésére figyelemmel nem

vezethetnek eredményre.

- [7] Az I. rendű vádlott védőjének indokai kapcsán rámutatott, hogy a IV. tényállási pont tekintetében nem került sor a teljeskörűen bejelentett ügyészi fellebbezés visszavonására, ekként a másodfokú felülbírálat törvényes volt és nem ütközött a súlyosítási tilalomba. Az eltérő tényállás megállapítása nem felülmérlegeléssel történt, hanem a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által értékelt bizonyítékokból vont további tényre következtetést (Kúria Bhar.III.1.436/2018/8.). Helytállónak ítélte az ítélet tábla álláspontját I. rendű vádlott és házastársa közös cselekményét illetően tett megállapításai tekintetében. Álláspontja szerint nem sértett lényeges eljárási szabályt, ha a háromoldalú szerződés csupán angol nyelven áll rendelkezésre; tekintve, hogy ez az érintett vádlottak nyelvismeretére figyelemmel korlátozás és eljárási jogaik sérelme nélkül felhasználható volt. A hőerőmű megvalósításában kellő alappal nem bízhattak a vádlottak. Hangsúlyozta, hogy a másodfokú bíróság döntésében nem az első fokon megállapított tények tekintetében, hanem a bűnösségre vont jogi következtetést illetően van eltérés.
- [8] A II. rendű vádlott védője által felhozottakkal kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a II. rendű vádlott elszámolását az elsőfokú bíróság nem fogadta el, ezért hagyta figyelmen kívül az abban foglaltakat. Kifejtette, hogy nem valós számlákról van szó és a kár nem a projekt leállítása miatt, hanem a II. rendű vádlott magatartása következményeként keletkezett. A meg nem engedett kockázatvállalás tekintetében szakvélemény beszerzésére nem volt szükség. Arra is kitért, hogy a másodfellebbezések a II. rendű vádlottat érintően a II. és III/A tényállási pontokban írt cselekmények harmadfokú felülbírálatára nem terjednek ki.
- [9] A III. rendű vádlott védőjének érvelésével szemben arra hivatkozott, hogy mivel a III. rendű vádlott a szerződések fiktív voltáról tudott, így felelősség terheli azok aláírásáért.
- [10] A bűncselekmények minősítését I. rendű és II. rendű vádlottak tekintetében törvényesnek ítélte. III. rendű vádlott cselekményének minősítése kapcsán azonban álláspontja szerint tévedett a másodfokú bíróság, amikor annak ellenére, hogy a III/A tényállási pontban az ezt alátámasztó tényeket rögzítette, nem állapította meg, hogy e vádlott az I. rendű és II. rendű vádlottakkal együtt bünszövetségben követte el a terhére rótt bűncselekményt. Mindezekre figyelemmel a III. rendű vádlott által elkövetett bűncselekmény helyesen a Btk. 372. § (1) bekezdésébe ütköző, de a (2) bekezdés ba) alpontjára tekintettel az (5) bekezdés b) pontja szerint jelentős értékre, bünszövetségben elkövetett sikkasztás büntetnének minősül.
- [11] Helytállónak tartotta az elbíráláskori Btk. alkalmazását. A büntetés kiszabása körében azonban további súlyosító körülményként kellett volna értékelni, hogy mindhárom vádlott a cselekményeket hosszabb időn át, kitartó szándékkal valósította meg, az elkövetési érték jelentősen meghaladja a minősítést megalapozó értékhatárt, továbbá az I. rendű vádlott kezdeményező szerepét, valamint a III. rendű vádlottnál a minősítő körülményként nem értékelhető bünszövetségben történt elkövetést.
- [12] Mindezekre tekintettel indítványozta, hogy a Kúria a Pécsi Ítélet tábla ítéletét a Be. 624. § (2) bekezdése alapján nyilvános ülésen változtassa meg és szabjon ki I. rendű vádlottal szemben a középértékhez közeli tartamú szabadságvesztést, ahhoz igazodóan hosszabb tartamú közügyektől eltiltás mellékbüntetést, gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltást és pénzbüntetést; II. rendű vádlottnál hosszabb tartamú szabadságvesztést, ahhoz igazodóan hosszabb tartamú közügyektől eltiltás mellékbüntetést, gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltást és pénzbüntetést; III. rendű vádlottnál - a végrehajtás próbaidőre felfüggesztésének mellőzésével - hosszabb tartamú szabadságvesztést, közügyektől eltiltás mellékbüntetést és pénzbüntetést. A III. tényállási pont kapcsán a polgári jogi igény egyéb törvényes útra utasítását, valamint a vagyonelkobzás vonatkozásában hozott rendelkezést is helytállónak tartotta. Ez utóbbival kapcsolatban utalt rá, hogy vagyonelvonásra irányuló eljárásra csak a jelen eljárás jogerős befejezése után lesz mód [Be. 819. § (2) bekezdés].

- [13] Indítványozta, hogy a Kúria kötelezze a vádlottakat a harmadfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére, egyebekben a Be. 623. §-a alapján a másodfellebbezéssel érintett vádlottak tekintetében hagyja helyben a másodfokú ítéletet.
- [14] I. rendű vádlott védője fellebbezése indokolásában kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság a részleges megalapozatlanságot úgy orvosolta, hogy eltérő tényállást megállapítva az első fokon már két esetben felmentett vádlott bűnösségét állapította meg. Álláspontja szerint - másodfokon felvett bizonyítás hiányában - ez a felülmérlegelés tilalmába ütközik, amelynek áttörésére a Be. kizárólag a vádlott javára ad lehetőséget.
Feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértésként arra hivatkozott, hogy a IV. tényállási pont tekintetében a másodfokú bíróság ügyészi fellebbezés hiányában, ekként a súlyosítási tilalomba ütköző módon hozott az első fokon felmentett vádlottal szemben marasztaló döntést.
- [15] A tényállás személyi részében írtakkal kapcsolatban kifejtette, hogy az I. rendű és IV. rendű vádlottak mint közös háztartásban élő, azonos lakcímen lakó házaspár közötti kommunikáció pontos tartalmára nem áll rendelkezésre adat.
- [16] Az I/A tényállási pont kapcsán kifogásolta, hogy a 2007. január 25-i keltezésű háromoldali szerződés csak angol nyelven áll rendelkezésre, amelyet - abból egyes kifejezéseket kiragadva - a másodfokú bíróság fordított le. Ennek kapcsán arra hivatkozott, hogy mivel a büntetőeljárás nyelve a magyar [Be. 8. § (1) bekezdés] a kizárólag angol nyelven fellelhető szerződés szövegének bizonyítékkénti elfogadása sérti a büntetőeljárásban résztvevők jogait, ezért ki kell rekeszteni a bizonyítékok köréből. Ennek hiányában pedig - ahogyan azt az elsőfokú bíróság helyesen kifejtette - a vezetői bizalmi elv alapulvételével arra vonható következtetés, hogy az óriásvállalat vezérigazgatójától nem várható el az Zrt.1. valamennyi döntésének és szerződésének megismerése és jóváhagyása. Ez egyrészt a vállalat irányíthatatlanságát eredményezné, másrészt fizikailag sem lehetséges. Ezzel szemben az I. rendű vádlott veszteségesből kiugróan nyereségesé tette az Zrt.1.-et, ami a vállalatvezetés magas színvonalát, egyben törvényességét bizonyítja. A jól tagolt szervezeti felépítés alapján a feladat- és hatáskörök leosztásra kerültek, következésképpen a döntési szinteket meghatározták és a vezérigazgató a stratégiai döntések meghozatalában, illetve meghatározott összeghatárig rendelkezett önálló döntési jogosultsággal.
- [17] A védő álláspontja szerint a másodfokon módosított tényállás iratellenes is, továbbá T.1. első fokon már értékelt tanúvallomásának eltérő értékelését jelenti. A szerződésnek a bizonyítékok köréből történő kirekesztése és T.1. vallomásának teljeskörű - az elsőfokú bíróság által adott - értékelése alapján az I. rendű vádlott bűnössége nem állapítható meg. Nem az I. rendű vádlott volt az Zrt.2. vezérigazgatója, ezért a Kft.1.-el és a Kft.2.-vel kapcsolatos ügyek az ottani menedzsment felelősségét alapozhatják meg.
- [18] A III. tényállási pont vonatkozásában kétségbe vonta, hogy pusztán a házastársi kötelék és közös lakcím okán egyértelmű következtetést lehetne vonni arra, hogy az I. rendű vádlott részletekbe menően ismerte házastársa üzleti tevékenységét. Aláírásától függetlenül az I. rendű vádlottnak az ügymenetre és a folyamat részleteire rálátása nem volt.
- [19] A IV. tényállási pont kapcsán azzal érvelt, hogy a Pécsi Fellebbviteli Főügyészség által változatlan tartalommal fenntartott ügyészi fellebbezés a végindítványnak megfelelően a bűnösség megállapítását megalapozó tényállási pontok között konkrétan a IV. tényállási pontot nem jelölte meg, következésképpen a másodfokú bíróság a vádlott terhére bejelentett fellebbezés hiányában, a súlyosítási tilalomba ütköző módon járt el.
- [20] E tényállási pont kapcsán azon álláspontjának adott hangot, hogy erőmű felépítésére 50 millió euró idegen forrás felhasználására a közgyűlés adott engedélyt és a kisebbségi befektető kockázatvállalásával kapcsolatban téves a vád, mivel a szakmai felelősség a többségi tulajdonos szakmai befektetőé. I. rendű vádlottnak nem róható fel, hogy távozását követően az Zrt.1. nem a jó

gazda módjára használta ezt fel. A leállításra vonatkozó közgyűlési döntés nélkül nem is lehetett volna a projektet leállítani. Egyébként az Zrt.1. nem a saját pénzét, hanem az általa kapott és rosszul felhasznált pénzt kellett visszaadnia. A másodfokú bíróság helytelen tényállást állapított meg és abból téves következtetésre jutott, figyelmen kívül hagyva a put option gyakorlatát és a konkrét tranzakció lényeges körülményeit. Különbséget kell tenni a szakmai (Zrt.1.) és a pénzügyi befektető (befektető.1.) között. Azzal, hogy az Zrt.1. a befektető.1. számára meghatározott események bekövetkezése esetére put optiont biztosította, ésszerűen, az üzleti sztereotípiák szerint járt el. Megalapozatlan az ítéletábrán azon elvárása, hogy a beruházás során az Zrt.1. részére kedvezőbb lett volna banki hitelt felvenni. A erőműprojekt sikeres megvalósítása kizárólag az Zrt.1.-től függött. Az Ltd.1. tehát nem rendelkezett olyan érdemi jogosítványokkal, amelyekkel elősegíthette volna, hogy a vidéki erőműprojektből az általa kalkulált mértékű nyeresége származzon. Hivatkozott a védő a választottbíróság ítéletére is, azzal, hogy gazdaságilag indokolt volt biztosítékot kérni arra az esetre, ha a projekt meghúszul. A kötelezettségvállalást a közgyűlésnek nem kellett jóváhagynia, ezért az I. rendű vádlott ez esetben is a vezető tisztségviselőktől általában elvárható módon, a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegességét szem előtt tartva, kellő gondossággal járt el.

[21] II. rendű vádlott védője fellebbezésének indokolásában azzal érvelt, hogy a II. rendű terheltnek az I/A tényállási ponthoz kapcsolódóan a másodfokú eljárásban felrótt bűncselekmény kapcsán az ítéletábrán figyelmen kívül hagyta, hogy a vádlott 2013. július 23-án kelt vallomásában számszakilag is részletes elszámolásban levezette, hogy mi történt a hozzá került pénzzel. Az Zrt.1. ... számlakivonatai nem lehetnek valóságok, azok tartalmát ismeretlen személy megváltoztatta. Sem az első- sem a másodfokú ítélet nem tért ki arra, hogy az I. rendű vádlott leváltását követően a II. rendű vádlott nevezett utódjánál többször, írásban szorgalmazta a projektek folytatását. Hangsúlyozta, hogy a kár csak akkor realizálódott, amikor a projektet leállították, ez pedig az Zrt.1. döntése volt, amellyel a II. rendű vádlott magatartása nem áll okozati összefüggésben. A védő álláspontja szerint a megengedett kockázatvállalás, illetve a kár összegezésének megállapítása tekintetében nem volt mellőzhető szakértői vélemény beszerzése. A II. rendű vádlott nem ismerte az Zrt.1. Igazgatóságának ügyrendjét és így téves az a következtetés, hogy hűtlen kezeléshez segítséget nyújtott volna. Vitatta, hogy az I. rendű vádlott és néhai magatartása kimerítené a hűtlen kezelés törvényi tényállását, így tettesi cselekmény hiányában a II. rendű vádlottat fel kell menteni, mivel nem követett el bűncselekményt.

[22] Ezt meghaladóan sérelmezte a II. rendű vádlottat érintő II. tényállási pontban, valamint III/A, III/C-D pontokban foglalt tényálláshoz kapcsolódóan a bűnösség megállapítását is.

[23] III. rendű vádlott védője fellebbezése indokolásában kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság elmulasztotta a vádlottaknak felrótt tevékenységek büntetőjogon kívüli jogterületek (polgári jogi, gazdasági jogi, közigazgatási jogi, munkajogi) elemzésével történő értékelését és emiatt téves következtetésre jutott. III. rendű vádlott a szerződések előkészítésében nem vett részt, az általa aláírt kölcsön-, tanácsadási, haszonbérleti, engedményezési és idegenforgalmi szerződéseket készen kapta aláírási utasítással. A kölcsönszerződés valójában haszonbérleti jog szerzése érdekében biztosított tagi hitel volt, ami a tulajdonos egyoldalú döntésén alapult, annak aláírásával a III. rendű vádlott nem követett el jogsértést. A tanácsadási szerződés megkötésének előfeltételei fennálltak, mivel a Cég.1. nem rendelkezett saját apparátussal és szakértelemmel a külföldi ingatlannal kapcsolatban, így az tartalmilag és formailag is megfelel a jogszabályoknak. A haszonbérleti szerződést ugyancsak a tulajdonos utasítására írta alá a III. rendű vádlott, és az nem ütközik a Ptk.-nak sem a szerződésekre vonatkozó általános szabályaiba, sem a haszonbérleti szerződésre vonatkozó rendelkezéseibe. A bérleti jog vásárlása tulajdonjog helyett azért volt kedvezőbb, mert - a beruházásnak minősülő vásárlással szemben - azt a társaság költségként számolhatja el. Az engedményezési szerződés valójában nem három, hanem kétoldalú megállapodás, amely az engedményező (Ltd.2.) és az engedményes (Ltd.3.) között jött létre, a Cég.1. társaságot mint

kötelezettet érinti, számára a két szerződő fél döntésének tudomásul vételét jelenti, azaz, hogy kötelezettként az engedményesnek, mint új jogosultnak kell teljesítenie. Az idegenforgalmi szerződés sem sért jogszabályt és megfelel a piaci viszonyoknak. A III. rendű vádlott az egyszemélyes gazdasági társaság ügyvezetőjeként minden szerződés aláírását az egyedüli tag utasítására végezte, ezért mentesül a Gt. 30. § (2) bekezdésében meghatározott felelősség alól. A tulajdonosi jogok gyakorlójának akarata feltétlenül érvényesült és a III. rendű vádlott önálló döntéseket nem hozott, az igazgatósági jóváhagyás tekintetében pedig nem terhelte előterjesztési kötelezettség.

[24] A védő álláspontja szerint sikkasztásban azért nem lehet a III. rendű vádlott bűnsegéd, mert nem tudta, hogy a tulajdonosi jogok gyakorlója a pénzt eltulajdonítási szándékkal utaltatta a Cég.1. számlájára. A pénzmosás feltétele, hogy más által elkövetett büntetendő cselekményből származó dologról legyen szó, ez esetben nem nyert bizonyítást, hogy a tagi hitelként érkezett összeget a tulajdonosi képviselő azért adta a Cég.1. birtokába, hogy a III. rendű vádlott - ennek ismeretében - utalja tovább a haszonbérleti szerződés rendelkezésének megfelelően.

[25] Kétségbe vonta, hogy a másodfokú bíróság bizonyítás felvétele nélkül megállapíthat-e eltérő tényállást a felmentett vádlott terhére; továbbá kifogásolta, hogy a másodfokú tényállás megalapozatlan és az ítéletábla abból levont következtetései sem helytállóak. Életszerűtlennek tartotta, hogy a III. rendű vádlott pusztán a vádirat szerinti bizalmi viszony alapján részese akart volna lenni súlyos megítélésű bűncselekményeknek. A kifejtettek alapján - bűncselekmény hiányában - a III. rendű vádlott felmentését kérte valamennyi terhére rótt bűncselekmény vádja alól.

[26] III. rendű vádlott a másodfokú nyilvános ülésen ártatlanságát hangoztatta és maga is felmentését kérte.

[27] A Zrt.1. magánfél képviselője írásban előterjesztett részletes észrevételében és a nyilvános ülésen tett nyilatkozatában a büntetőjogi felelősség tekintetében a másodfokú határozat helybenhagyását, ezt meghaladóan a III. tényállási pont kapcsán a másodfokon egyéb törvényes útra utasított polgári jogi igény elbírálását, 2.152.700 euró tőke összegnek és ebből 1.374.300 euró után 2008. január 21. napjától a kifizetés napjáig, míg 777.700 euró után 2008. április 11. napjától a kifizetés napjáig számított késedelmi kamat megfizetésére az I-IV. rendű vádlottak egyetemleges kötelezését; a IV. tényállási pont kapcsán az Ltd.1. figyelmeztetésének mellőzését; valamint a megítélt polgári jogi igény jogosultja megnevezésének - nyilvánvaló elírásból fakadó - helyesbítését kérte.

[28] Az Ltd.1. vagyoni érdekelt képviselője a vagyonek kobzást kimondó rendelkezés mellőzését kérte. Álláspontja szerint az I. rendű vádlott nem valósított meg hűtlen kezelést, mivel a gazdálkodás nem volt ésszerűtlen. Nem nyert tisztázást, hogy az Zrt.1. 10%-nál alacsonyabb THM és sokkal kedvezőbb biztosítérendszer mellett hitelhez tudott volna jutni és azt sem vizsgálták, hogy Befektető.1., illetve az Ltd.1. más befektetéssel milyen hozamot érhetett volna el. Ehhez tőkepiaci szakértő bevonására lett volna szükség, s álláspontja szerint a szakértő kötelező alkalmazásának megsértése feltétlen hatályon kívül helyezési okot eredményez [Be. 608. § (1) bekezdés d) pont]. A nemzetközi választottbíróági határozatra akként hivatkozott, hogy az Ltd.1. követelését jogszerűnek ítélte, ekként az ügylet jogellenességét kizárta. A bűnösség kérdésében a másodfokú bíróság úgy következtetett az I. rendű vádlott eshetőleges szándékára, hogy a felelősségét lényegében objektívizálta, olyan következmények előrelátását várta el tőle, aminek megkövetelése az üzleti életben lehetetlen. Azon álláspontjának is hangot adott, hogy a hűtlen kezelés legfeljebb megghiúsult kísérlet lehet, aminek befejezettsége ellen szól az is, hogy a letétbe helyezéssel a pénz nem került a Ltd.1. tulajdonába. Hangsúlyozta, hogy a vagyonek kobzás alkalmazása még abban az esetben is törvénysértő, ha az I. rendű vádlott hűtlen kezelést követett el. Kifogásolta ezt meghaladóan a zár alá vétel elrendelésével kapcsolatban, hogy az ügyész pontosan meg nem állapítható napon, de nem haladéktalanul tett erre indítványt, így már annak elrendelése is

jogsabálysértő volt. Nincs bűnös úton szerzett vagyongyarapodás, ezért az Ltd.1.-től lefoglalt saját pénz visszaadását kérte.

III.

- [29] A Kúriának elsőként azt kellett vizsgálnia, hogy helye van-e harmadfokú eljárásnak, vagyis a másodfellebbezések joghatályosak-e.
- [30] A Be. 615. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bírósággal ellentétes döntése esetén.
- [31] Jelen ügyben a Be. 615. § (2) bekezdés a) pontja az irányadó, mely szerint ellentétes a döntés, ha a másodfokú bíróság olyan vádlott bűnösségét állapította meg, akit az elsőfokú bíróság valamennyi ellene emelt vád alól felmentett. Ugyancsak másodfellebbezésnek van helye a másodfokú bíróság ítéletének azon rendelkezése ellen, amelyben a vádlott bűnösségét olyan bűncselekményben is megállapította, amelyről az elsőfokú bíróság felmentő rendelkezést hozott.
- [32] A Be. 615. § (3) bekezdése szerint másodfellebbezéssel csak az ellentétes döntés támadható, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett (EBH 2018.B.27.II. pont).
- [33] A Be. 615. § (5) bekezdésére figyelemmel a másodfokú ítéletnek a (3) bekezdésben meghatározottakon kívüli rendelkezése, illetve része ellen nincs helye fellebbezésnek.
- [34] A harmadfokú eljárásnak további korlátját képezi az is, hogy a harmadfokú bíróság a határozatát arra a tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokú bíróság az ítéletét meghozta, kivéve, ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel érintett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan; azaz a harmadfokú bíróság kizárólag a fellebbezhető ítéleti rendelkezés kapcsán vizsgálja a tényállás megalapozottságát, a fellebbezéssel nem érintett bűncselekmény tekintetében ezt nem vizsgálhatja (EBH 2018.B.27.V. pont).
- [35] A felülbírálat terjedelmét a Be. 618. §-a határozza meg. Ennek (1) bekezdése szerint a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését és azon rendelkezését, illetve részét, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett, továbbá az elsőfokú és a másodfokú bírósági eljárást arra tekintet nélkül bírálja felül, hogy ki, milyen okból fellebbezett.
- [36] Következésképpen személyi és tárgyi szempontból egyaránt korlátozott felülvizsgálatra került sor: I. rendű vádlott esetében az I/A, III/A, B és IV. tényállási pont szerinti cselekmények, II. rendű vádlottnál kizárólag az I/A tényállási pontban foglaltak, míg III. rendű vádlott tekintetében a III/A, B, C pontok szerinti cselekmények vonatkozásában. Ebből adódóan a felülvizsgálat nem terjedhetett ki a II. rendű vádlottnál azon tényállás-részekre, amelyek vonatkozásában a bűnösség kérdésében nem volt eltérés az első- és másodfokú döntés között (tényállás II., III/A, B, C pontjai), emiatt védőjének ekörben tett indítványait a Kúria figyelmen kívül hagyta.
- [37] A Be. 619. § (4) bekezdésében írt szabály szerint a fellebbezéssel nem érintett bűncselekmény tekintetében a harmadfokú bíróság nem vizsgálja a másodfokú ítéletének megalapozottságát, és a határozatát a másodfokú bíróság által alapul vett tényállásra alapítja. Ekként nem volt tárgya a harmadfokú eljárásnak az első- és másodfokon egyező jogkövetkeztetést eredményező döntéssel érintett I/B, C, D és E tényállási pontok vizsgálata.
- [38] Azt, hogy az eljárt bíróságok az eljárási szabályokat megtartották-e, a harmadfokú felülbírálat során a fellebbezéstől függetlenül mind az első-, mind a másodfokú eljárás kapcsán vizsgálni kell. Egyebekben azonban a felülbírálat csak a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntésre, illetve az ezzel összefüggő rendelkezésekre terjedhet ki.
- [39] A Kúria megállapította, hogy mind az első-, mind a másodfokú bíróság az eljárása idején

hatályos törvényi rendelkezéseknek megfelelően járt el és nem követett el a Be. 607. § (1) bekezdése, valamint a 608. § (1) bekezdése szerinti - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - eljárási szabálysértést.

[40] Ekörben a védelmi másodfellebbezések több eljárási szabálysértést kifogásoltak.

[41] Leginkább a felülmérlegelés tilalmára [Be. 593. § (2) bekezdés] hivatkozással azt sérelmezték, hogy a másodfokú bíróság - bizonyítás felvétele nélkül - az első fokon felmentett vádlottak bűnösségét mondta ki.

[42] A tényállás hiányosságának pótlása, felderítetlenségének megszüntetése, az iratellenesség kiküszöbölése, avagy a téves helyett a helyes ténybeli következtetés levonása az elfogadott bizonyítékból nem esik a felülmérlegelés tilalma alá, hanem az éppen a megalapozatlanság orvoslásának törvényes eszköze, amelyet a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja kifejezetten alkalmazni rendel arra az esetre is, ha az így módosított eltérő tényállás a felmentett vádlott bűnösségének megállapításához vezet. Ez nyilvánvaló összefüggésben áll azzal, hogy ilyen esetben a Be. 615. § (2) bekezdés a) pontja megengedi a másodfokú ítélet elleni fellebbezést is, ellentétben azzal, ha mindkét fokon egyezően bűnösség, vagy a büntetőjogi felelősség hiánya kerül megállapításra.

[43] Kétségek nélkül az eltérő tényállás megállapításának gátját képezi a Be. 593. § (2) bekezdésében meghatározott felülmérlegelés tilalma. Az ügyiratok tartalma, vagy helyes ténybeli következtetés alapján eltérő tényállás megállapítása azonban nem azonos az adott bizonyíték elfogadásáról alkotott elsőfokú bírói álláspont felülmérlegelésével. Az eltérő tényállás megállapítása nem szükségszerűen felülmérlegelés eredménye; az ügyiratok tartalma, illetve helyes ténybeli következtetés útján olyan új tény - és nem új bizonyíték - is a tényállás részévé tehető, amellyel kapcsolatban az elsőfokú bíróság bizonyítékot nem értékelt.

[44] A Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja kötelezővé teszi a másodfokú bíróság számára, hogy a részbeni megalapozatlanság kiküszöbölése érdekében az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, ténybeli következtetés vagy - másodfokon - az ügyészség által indítványozott bizonyítás alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő tényállást állapítson meg akkor is, ha az az első fokon felmentett vádlott bűnösségének megállapítását eredményezi. Ezzel párhuzamosan a Be. 592-594. §-ai teljes körben biztosítják a részleges megalapozatlanság másodfokon történő kiküszöbölésének lehetőségét; a bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma [Be. 593. § (2) bekezdés] nem a megalapozatlanság kiküszöbölését korlátozza, hanem az első fokon lefolytatott bizonyítást védi.

[45] A tényállás kiegészítésének és helyesbítésének pedig terjedelmi korlátja nincs, amennyiben a helyes és hiánytalan tényállás az elsőfokú bíróság által valósnak elfogadott bizonyítékok egyező adatai alapján aggálytalanul megállapítható. A Be. 592. § (2) bekezdése szerinti részleges megalapozatlanságot a másodfokú eljárásban minden esetben [a harmadfokú eljárásban a Be. 625. § (4) bekezdése szerinti kivétellel] a fellebbviteli eljárásban kell kiküszöbölni. Következik ez már csak abból is, hogy a Be. 607-611. §-ai nem határoznak meg a részleges megalapozatlansághoz kapcsolódó hatályon kívül helyezési okot.

[46] A Kúria rámutat arra, hogy a hatályon kívül helyezés ultima ratio, amit a hatályos büntetőeljárási törvény részleges megalapozatlanság esetén a másodfokú eljárásban immár kategorikusan kizár. Ha van a hatályon kívül helyezésre törvényes indok, akkor mellett a fellebbviteli bíróság rámutathat az ítélet részleges megalapozatlanságára is; önmagában azonban az hatályon kívül helyezés alapjául nem szolgálhat.

[47] A másodfokú bíróságnak tehát az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékokat kell alapul vennie; attól - megalapozott tényállás esetén - akkor sem térhet el, ha saját meggyőződése esetlegesen eltérő. A tényállás módosítása (ide értve: az eltérő tényállás megállapítását is) csak az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékok alapján történhet.

[48] Az elsőfokú bíróság által megállapított bizonyítást érintő ügyiratok alapján a tényállás

módosítása valójában nem más, mint ugyanazon bizonyíték alapján olyan további, az elsőfokú bíróság által figyelmen kívül hagyott ténynek a megállapítása, ami a vádlott büntetőjogi felelőssége szempontjából releváns (ide nem értve azt, ha az elsőfokú bíróság kifejezetten rögzítette, hogy az adott tény tekintetében a szóban lévő bizonyítékot nem fogadja el). Az iratellenesség kiküszöbölése azt jelenti, hogy az elsőfokú bíróság nem a valós (az ügyiratokban rögzített) tartalma szerint vette figyelembe a bizonyítékot, és ezt javítja ki a fellebbviteli bíróság az ügyiratok szerinti tartalom alapulvételével. Téves ténybeli következtetés esetén pedig az elfogadott bizonyítékból történő, a logika szabályainak meg nem felelő ténykövetkeztetést helyesbít a jogorvoslatot elbíráló bíróság. Minden esetben azonban a tényállás módosításának alapja az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyíték.

- [49] A másodfokú bíróságnak élnie kell a számára a törvény alapján nyitva álló tényállás-javítási eszközökkel, azokat nem szabhatja feladatként az elsőfokú bíróság számára. Ez két okból is sértené a törvényt; egyrészt a másodfokú bíróság nem végezné el a tényjavító munkáját, másrészt „kézi vezérlésűvé” tenné az elsőfokú bíróságot, hiszen a másodfokú bíróság végzése tartalmazza a másodfokú bíróság álláspontja szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítható tényállást. A hatályon kívül helyező bíróság a bizonyítékok mérlegelésének kimenetelével kapcsolatban elvárás a megismételt eljárást lefolytató alsóbb fokú bíróság felé nem fogalmazhat meg, mert az sértené a bírói függetlenséget {Kúria Bt.III.1.311/2017/12., indokolás [67] bekezdés}, (EBH 2019.B.9.).
- [50] A Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja a tényállás javításának mindhárom eszközét felsorolja; eszerint az eltérő tényállás megállapítása történhet az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, ténybeli következtetés vagy az ügyészség által indítványozott bizonyítás alapján is.
- [51] A bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma annyit jelent, hogy a fellebbviteli bíróság nem dönthet másként egy bizonyíték hitelességéről, mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság tette. Így nem mondhatja például azt egy, az elsőfokú bíróság által elfogadott tanúvallomásra, hogy azt nem fogadja el, és az annak alapján megállapított tényeket mellőzi a tényállásból, illetve nem egészítheti ki vagy módosíthatja az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást egy általa el nem fogadott tanúvallomás, vagy vallomásrész alapján.
- [52] Jelen esetben az ítéletábra ítéletében kiküszöbölte az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás részleges megalapozatlanságát. A Pécsi Ítéletábra törvényesen járt el, amikor a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja szerint az ügyiratok tartalma és ténybeli következtetés útján a tényállást kiegészítette, helyesbítette (I/B, C, D és II. tényállási pontok), illetve az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékokat alapulvéve a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontjának megfelelően bizonyítás nélkül eltérő tényállást állapított meg (tényállás I/A, III. és IV. pontjai). Így érdemi döntése meghozatalának eljárásjogi akadálya nem volt. A másodfokú bíróság kimerítő részletességgel adott számot arról, hogy tényből tényre miként következtetett.
- [53] A bíróság alaptevékenysége az ítélezés, amely büntetőügyekben döntés a vádról. A törvény akkor teszi lehetővé a hatályon kívül helyezést, amikor ennek a döntésnek a feltételei a másod-, vagy a harmadfokú eljárásban hiányoznak. Jelen esetben azonban nem ez volt a helyzet, az első- és másodfokú bíróság a megismételt eljárás során nem vétett olyan eljárási szabálysértést, amely miatt az ítéleteik hatályon kívül helyezése lenne indokolt.
- [54] Alaptalan az I. rendű vádlott védőjének a IV. tényállási pont kapcsán kifejtett azon érvelése, hogy a súlyosítási tilalom [Be. 595. § (1) és (4) bekezdés] megsértése folytán a harmadfokú eljárásban önállóan nevesített feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés [Be. 625. § (2) bekezdés b) pont] történt.
- [55] A Kaposvári Törvényszék 16.B.337/2016/120/I. számú ítéletének kihirdetését követően a tárgyaláson az eljáró ügyész valamennyi - harmadfokú eljárásban érintett - vádlott terhére

fellebbezést jelentett be, I. rendű és III. rendű vádlottak bűnösségének megállapítása és velük szemben büntetés kiszabása végett, II. rendű vádlott esetében pedig a felmentéssel érintett tényállási pontok kapcsán bűnössége megállapítása és büntetés kiszabása, vele szemben súlyosabb büntetés, fegyház fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása végett és mindezzel összefüggésben a vagyoni jellegű kényszerintézkedések körében (a zár alá vétel feloldásának mellőzése céljából) is.

[56] A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség BF.176/2015/25/I. számú átiratában az ügyészi fellebbezést - azon túlmenően, hogy a bünszervezetben történt elkövetést nem látta megállapíthatónak - változatlanul fenntartotta.

[57] A súlyosításért bejelentett ügyészi fellebbezés - az erre irányuló kifejezett visszavonást tartalmazó nyilatkozat hiányában - a másodfokú eljárásban mindvégig hatályos akkor is, ha azt a fellebbviteli főügyészség módosított tartalommal tartja fenn (BH 2007.332.) Ebből adódóan jelen ügyben nincs szó arról, hogy az I. rendű vádlott terhére bejelentett fellebbezés hiányában a másodfokú bíróságnak korlátozott revíziós lehetőségei lettek volna. A másodfokú bíróság az ügyészi fellebbezés kereteit nem lépte túl, annak pedig nincs jelentősége, hogy a folytatólágosság egységébe tartozó részcsелеkményt (IV. tényállási pontként) az ügyész egy helyen nem nevesíti.

[58] Téves a vagyoni érdekelt azon álláspontja, miszerint tőkepiaci szakértő bevonásának elmulasztása feltétlen eljárási szabálysértést eredményez, figyelemmel arra, hogy a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjának helyes értelme szerint azon személyek távolmaradása a tárgyalástól, akik jelenléte nem kötelező (ilyen például a szakértő), nem valósít meg feltétlen hatályon kívül helyezésre okot adó eljárási szabálysértést.

[59] A Be. 619. § (1) bekezdése szerint a harmadfokú bíróság ítéletét arra a tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokú bíróság a határozatát meghozta, kivéve, ha az a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan, azaz a harmadfokú bíróság kizárólag a fellebbezhető ítéleti rendelkezés kapcsán vizsgálhatja a tényállás megalapozottságát.

[60] A Be. 619. § (2) és (3) bekezdése alapján a harmadfokú bíróság a határozatát akkor alapíthatja a másodfokú ítélet alapját képező tényállásra, ha az további bizonyítás felvétele nélkül is megalapozott, vagy iratok alapján azzá tehető, illetve a helytelen ténybeli következtetés kiküszöbölhető és ekként a helyes tényállás megállapítható. A harmadfokú eljárásban azonban bizonyítás felvételére nincs lehetőség.

[61] A harmadfokú bíróság értelemszerűen azt vizsgálja, hogy a másodfokú bíróság által irányadónak tartott tényállás megalapozott-e. Ezalatt értendő az elsőfokú ítélettel megállapított és a másodfokú bíróság által - módosítás nélkül is - megalapozottnak tartott tényállás, valamint a másodfokú bíróság módosításának helyénvalósága.

[62] Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú bíróság által kiegészített, illetve eltérő tényállás nem szenved megalapozatlanságban, ezért hatályon kívül helyezésnek nincs indoka.

[63] A megismételt eljárásban lefolytatott bizonyítással kapcsolatban szakértő bevonása a szükséges és elégséges mértékben megtörtént. További szakértő bevonásának elmaradása a harmadfokú eljárásban nem kifogásolható.

[64] Az I. rendű vádlott védőjének állítása szerint a magyar nyelvű fordítás nélkül bizonyítékként elfogadott angol nyelvű keretszerződés az eljárásban résztvevők jogainak lényeges sérelmével járt, ezért annak kirekesztését kérte.

[65] Ezzel kapcsolatban a Kúria nem értett egyet az ügyészi állásponttal, miszerint a szerződést aláíró vádlottak az angol nyelvet ismerték, ekként a fordítás hiánya eljárási jogait nem sértette. A Be. 8. § (1) bekezdése rögzíti, hogy a büntetőeljárás nyelve a magyar. Ez a hatóságok kötelezettségévé teszi, hogy a bizonyítási eszközül szolgáló, más nyelven rendelkezésre álló iratok lefordításáról gondoskodjon, úgy, hogy az az eljárás valamennyi résztvevője számára megismerhető legyen. A tisztességes eljárás biztosítása megköveteli, hogy a lényeges iratokat vagy legalább azok releváns részeit lefordítsák, s ez nem korlátozható a vádlottakra.

- [66] A jelen ügyben azonban a rendelkezésre álló iratokból kitűnően az eljárás nyomozati szakában az Zrt.1. mint befektető, az Ltd.3. mint vagyonkezelő és a Bank.4. mint a vagyonkezelő bankja között 2007. január 25. napján létrejött háromoldalú befektetési és vagyonkezelési keretszerződést a ... Fordítóiroda teljes terjedelmében magyarra fordította (29022-144/2012.bü. számú nyomozati iratok 4/1. melléklet 41-45. oldal) és a törvényszék a megismételt eljárás során a magyar nyelvű fordítást tette tárgyalás anyagává (117. sorszámu tárgyalási jegyzőkönyv 36. oldal). Ekként a Be. 167. § (5) bekezdésére hivatkozás minden alapot nélkülöz.
- [67] Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú bíróság által módosított tényállás nem szenved megalapozatlanságban, ezért a harmadfokú bíróság határozatát a Be. 619. § (1) bekezdés értelmében a megalapozottnak elfogadott másodfokú ítéletre alapította.
- [68] Maradékalanul egyetértett a Kúria a másodfokú bíróság álláspontjával, amely az I. rendű vádlott azon védekezését, hogy vezérigazgatóként nem ismerhette a vád tárgyává tett bűncselekmények részleteit és azok kapcsán büntetőjogi felelőssége fel sem merülhet, elvetette.
- [69] Az I/A tényállási pont szerint a háromoldalú befektetési és vagyonkezelési keretszerződés alapján az Zrt.1. befektető által biztosított, összegében meg nem határozott pénzügyi forrásból az Ltd.3. mint megbízott a megbízó utasításának és érdekeinek megfelelően az energetika területén olyan biztonságos befektetési portfóliót alakít ki, amely egyenként és összességében legalább 10%-os hozamot eredményez. Az Ltd.3. kötelezettsége az volt, hogy a rendelkezésére bocsátott forrásból energiatermelő és energiaellátással foglalkozó cégekben vásároljon részesedést. A szerződésből megállapítható a megbízott rendszeres és pontos tájékoztatási kötelezettsége, ugyanakkor nem tűnik ki a részére fizetendő díj összege/ mértéke, a szükséges források rendelkezésére bocsátására kötelezett Zrt.1. megbízót megillető jogok pontos tartalma, továbbá megtévesztőnek és indokolatlannak látszik a Bank.4. szerepeltetése és a számlák közti átvezetés.
- [70] E tényállási pontot érintően a másodfokú bíróság - az elsőfokú bíróság által túlnyomórészt helyesen rögzített működési rend, testületi hatáskörök, a keretmegállapodás részletei és a pénzügyi tranzakciók leírásának alapulvételével - helytálló következtetést vont le, amikor azt állapította meg, hogy az I. rendű vádlott a néhai gazdasági vezérigazgató-helyettesével együtt az Igazgatóság Ügyrendjében és a Gt.-ben írtakat megszegte azzal, hogy az ügyvezető szerv hozzájárulása és kellő garanciális rendelkezések nélkül olyan szerződést kötött, amely alapján 6.350.000 euró közvetlenül egy ... székhelyű, jelentéktelen összegű alaptőkével létrejött cég bankszámlájára került. A Zrt.1. úgy kötelezte el magát pénzügyi forrásainak külső bankszámlán történő elhelyezésére, hogy az átutalást követően azok számára hozzáférhetetlenné váltak és - megfelelő garancia hiányában - a visszaszerzésük sem volt biztosított. Ennek ismeretében - testületi jóváhagyás nélkül - került sor az I-II. rendű vádlottak részéről a szerződés ellenjegyzésére, illetve hagyta jóvá az I. rendű vádlott 5.000.000 euró és 350.000 euró átutalását. A pénzügyi támogatásban részesített cégek előzetes átvilágítása, teljesítőképességük vizsgálata sem történt meg.
- [71] A számlák közti átvezetés nemcsak, hogy megtévesztésre alkalmas volt, de még T.1. pénzügyi osztályvezetőt is megtévesztette, amikor a kérdéses számlák tartalmát az Zrt.1. rendelkezésére álló pénznek vélte. Ekörben a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal azonos módon vette figyelembe T.1. tanúvallomását (elsőfokú ítélet 107. oldal).
- [72] A II. rendű vádlott nem állított össze befektetési portfóliót, a rendelkezésére bocsátott összegből 3.365.534 eurót nem a megfelelő minőségű kötvények vásárlására, illetve nem három hónapnál hosszabb betétek kialakítására fordított. Annak ellenére, hogy eltért megbízója utasításától, ezzel kapcsolatos azonnali tájékoztatási kötelezettségét is megszegte. A különbözettel (2.984.466 euró) tételesen nem számolt el és az I. rendű vádlott sem az elszámolást, sem a tájékoztatási kötelezettség teljesítését nem kérte tőle számon. Ekörben sem tért el a másodfokú bíróság a törvényszék álláspontjától, amely hiteltelennek találta (nem a valóságnak megfelelőnek, illetőleg teljesen valótlanoknak tartotta - elsőfokú ítélet 119. oldal) a II. rendű vádlott elszámolással

kapcsolatos védekezését.

[73] Az I. rendű vádlott részéről az Zrt.1. testületi szerveinek utólagos tájékoztatására, illetve vizsgálat kezdeményezésére még akkor sem került sor, amikor a számlákon elhelyezett pénzösszeg nagy részének veszteséges felhasználása ismertté vált, illetve néhai - T.1. pénzügyi osztályvezető az ominózus számlákkal kapcsolatos könyvelési dokumentációt hiányoló jelzésére - kezdeményezte a betét pénzügyi követeléssé történő átalakítását. Ez nyilvánvalóan nem felel meg a vezető tisztségviselőkkel szemben támasztott követelménynek, a tőlük elvárható gondossági kötelemnek. A keretmegállapodás megkötése önmagában a vagyongazdálkodási kötelezettség megszegéseként értékelendő, amellyel okozati összefüggésben vagyoni hátrány keletkezett. A bűncselekmény a sértett forrásainak elvonásával, 6.350.000 euró pénzösszegnek a visszafizetés biztosítása nélkül az Ltd.3. külföldi számlájára utalásával befejezetté vált. A vagyoni hátrány tehát nem a projekt leállítása miatt következett be, hanem már korábban megvalósult. A fentiek tekintetében megalapozott következtetés vonható az I. rendű vádlott eshetőleges szándékára és arra, hogy ehhez a II. rendű vádlott szándékosan folyamatos segítséget nyújtott.

[74] A III. tényállási pont vonatkozásában ugyancsak egyetértett a Kúria a másodfokú bíróságnak az I. rendű vádlott bűnösségére vont következtetésével. Azt, hogy az I. rendű vádlott tudott házastársa szállodaügyletének részleteiről, egyrészt alátámasztja, hogy a IV. rendű vádlottnak a Zrt.1.-el semmilyen jogi vagy üzleti kapcsolata nem állt fenn és az ügylet végső soron kizárólag az ő gazdagodását célozta, illetve a ... Alapítvány kedvezményezettjei a gyermekeik voltak. Annak ellenére, hogy I. rendű vádlott személyes jelenlétével nem működött közre az ügylet lebonyolításában, ő bízta meg ezzel a III. rendű vádlottat, ismerte a vételre tett eredeti ajánlatot, aláírta az eredeti ajánlatot lényegesen meghaladó összegről szóló, a Zrt.1. számára hátrányos, egyösszegű kifizetéssel járó haszonbérleti konstrukcióról szóló kölcsönszerződést és azt nem terjesztette a Zrt.1. Igazgatósága elé.

[75] A szállodaügylet tekintetében a III. rendű vádlott szerepe nem volt formális. Nem alapos az a védekezése, hogy a szerződések aláírásakor a tulajdonosi jog gyakorlójának utasítására cselekedett, ezért büntetőjogi felelősség nem terheli. Az I. rendű vádlottal bizalmi viszonyban álló III. rendű vádlott járt el az elvárt kapacitásnak megfelelő szálloda felkutatásában, tárgyalásokat folytatott annak tulajdonosával, illetve - T.2. bíróság által elfogadott vallomása szerint is - a ... ingatlan eladásának e módját a III. rendű vádlott és T.3. együtt találták ki.

III. rendű vádlott a szállodához kapcsolódó szerződéseket annak tudatában írta alá, hogy azt vétel helyett - az eredeti vételi ajánlathoz képest több mint másfél millió euróval drágábban - haszonbérbe veszik és tényszerűen az ő megbízása alapján került átutalásra a haszonbérleti díj az Ltd.3. részére. A védőnek a III. rendű terhelt előterjesztési kötelezettségét kétségbe vonó állítása ellentétes az elsőfokú bíróság által megállapított és másodfokon változatlanul hagyott (a Zrt.1. Alapszabályának 38/A. § c) pontjának rendelkezésére alapított) tényállással, amely szerint a 2008. január 24-én létrejött kölcsönszerződést az igazgatóságnak jóvá kellett volna hagynia, amelyre az előterjesztést a III. rendű vádlottnak kellett volna megtennie, annak jóváhagyása pedig a néhai gazdasági vezérigazgató-helyettes, míg az igazgatóság elé terjesztése az I. rendű vádlott hatáskörébe tartozott. Ugyancsak nem alapos a védőnek a III. rendű vádlott büntetőjogi felelősségének kizárásával kapcsolatos álláspontja. Egyértelmű, hogy az ellátandó feladatait illetően a III. rendű vádlott köteles volt néhai utasításait végrehajtani, kivéve, ha azzal bűncselekményt valósít meg. Az ügyletet részletekbe menően jól ismerő III. rendű vádlottnak fel kellett ismernie, hogy a Zrt.1. számára kifejezetten hátrányos szerződések és a haszonbérleti konstrukció alapját képező két valótlan tartalmú megállapodás aláírásával, valamint a pénzösszeg átutalásával a végső soron a IV. rendű vádlott gazdagodását eredményező ügyletsorozatban vesz tevőlegesen részt, és emiatt került sor annak az igazgatóság előli eltitkolására.

Az adásvétel és haszonbérlet tartalma közti különbségre nézve nem volt szükség szakértői

bizonyítás lefolytatására. A bíróság a szálloda értékét - a magánfél által elfogadott - kedvezőbb tartalmú szakértői vélemény szerint határozta meg, a kármegtérülés mértéke azonban nem volt egzakt módon megállapítható.

A pénzmosás bűncselekményét III. rendű vádlott azzal követte el, hogy látszólag szabályos jogügyletek benyomását keltve, de ténylegesen színlelt engedményezési és valótlan tartalmú megállapodás alapján az Ltd.3. részére 3.535.000 euró haszonbérleti díj tekintetében pénzügyi tranzakciót kezdeményezett.

[76] A IV. tényállási pont kapcsán helytállóan állapította meg a Pécsi Ítéltábla, hogy az I. rendű vádlottnak tisztában kellett lennie azzal, hogy a projektfinanszírozás gyakorlatában szokatlan konstrukciójú put option szerződéssel az Zrt.1. indokolatlanul és ellentételezés nélkül, egyoldalúan vállalt magára minden kockázatot. Ráadásul arra az esetre is, ha az erőmű egyáltalán nem valósul meg, illetve már az erőmű működésének kezdeti szakától, amikor rendszerint nem termelődik profit. Egyébként a Zrt.1. tőkeellátottsági helyzetében indokolatlan is volt a törzstőke és a garantált hozam egészére biztosítékot nyújtani és eladási opciót biztosítani. A védő fellebbezésének indoklásában írttal szemben a Zrt.1. közgyűlése kizárólag a banki finanszírozás igénybevételének lehetőségéről döntött és nem adott felhatalmazást 50 millió eurós idegen forrás felhasználására. Nem az I. rendű vádlott távozása után bántak rossz gazda módjára a ... erőműre szánt pénzzel, továbbá nem az indokolatlan leállítással és fizetéseképtelenségi helyzettel ment tönkre a projekt, hanem a pénz eltűnése vezetett a fizetéseképtelenséghez. A pénz nagy részét továbbutalták és soha nem került vissza a projektbe, miközben a Zrt.1. úgy kellett a put option jogosultjának a pénzt (évi 1,2 millió eurónak megfelelő összegű) garantált hozammal együtt visszaadnia, hogy az erőmű meg sem épült. A projekt leállítása a további veszteség keletkezését akadályozta meg. Ez alátámasztja, hogy a put option kötelezettségvállalás indokolatlan és ésszerűtlen, a kötelezettségvállalás mértéke pedig kirívóan túlzó volt. Az I. rendű vádlott részéről ilyen - belső szabályokba ütköző, a Zrt.1. testületeinek megkerülésével kötött, előlük eltitkolt - megállapodás aláírása a vagyonkezelői kötelezettség súlyos megszegését jelenti, amellyel okozati összefüggésben a kötelezettség keletkezésével az Zrt.1. vagyonában értékcsökkenés (vagyonhiány) következett be, következésképpen a hűtlen kezelés befejezett alakzata valósult meg. A büntetőjogi felelősség szempontjából nincs jelentősége a választottbírói ítéletnek, az nem eredményezi a büntetőeljárásban a jogellenesség kizárását és szó nincs a felelősség objektívizálásáról.

[77] Maradéktalanul egyetértett a Kúria a másodfokú bíróság álláspontjával, amely az I. rendű vádlott azon védekezését, hogy vezérigazgatóként nem ismerhette a vád tárgyává tett bűncselekmények részleteit és azok kapcsán büntetőjogi felelőssége fel sem merülhet, elvetette. A Pécsi Ítéltábla helytállóan emelte ki, hogy az I. rendű vádlott esetében a jogi felelősség nem vesztethet el arra hivatkozással, hogy vezérigazgatótól nem várható el a bűncselekmények szempontjából releváns tények ismerete. A csúcsmenedzserrel szemben támasztott fokozott elvárások alapján kellő gondossággal vizsgálta a vádlott tudattartalmát és csak olyan magatartást rótt fel neki, ahol általa aláírt okiratban szegte meg törvényen alapuló vagyonkezelői kötelezettségét és a társaság érdekeinek elsődlegessége helyett irracionális ügyletekben, szükségtelenül vállalt indokolatlan (ellentételezés nélküli) kockázatot, amely a cég vagyonában értékcsökkenést eredményezett, illetve a Zrt.1. pénzének eltulajdonítását lehetővé téve okozott kárt (együttesen 7 milliárd forintot meghaladó összegben).

[78] A megalapozott és irányadó tényállásból az ítéltábla helyesen következtetett a vádlottak bűnösségére, az I. rendű vádlott esetében az I/A, III/A-B és IV. tényállási pontok tekintetében, a II. rendű vádlott esetében az I/A tényállási pont kapcsán, a III. rendű vádlott vonatkozásában pedig a III/A-C tényállási pontokat érintően és helytállóan alkalmazta velük szemben az elbíráláskor hatályos büntetőtörvény rendelkezéseit.

[79] A vádlottak terhére rótt bűncselekmények minősítése törvényes, mindenben megfelel az

anyagi jogi rendelkezéseknek. Az I. rendű vádlott és a néhai tettesi alapcselekményéhez képest helyesen rótt fel II. rendű vádlottnak a hűtlen kezeléshez, III. rendű vádlottnak pedig a sikkasztási cselekményekhez kapcsolóan bűnsegédi bűnrészességét. Abban sem tévedett, hogy a pénzmosás büntetőjében a III. rendű vádlott cselekményét önálló tettesként elkövetettnek tekintette.

[80] Nem osztotta a Kúria az ügyészi álláspontot tekintetben, hogy a terhére rótt vagyon elleni bűncselekményeket III. rendű vádlott bűnszövetségben követte el, ami a III/B tényállási pontban írt cselekmény kapcsán súlyosító körülményként értékelendő, míg a III/A tényállási pont szerinti bűncselekménynél súlyosabb minősítést eredményez.

[81] Az ítéletábra kellő indokát adta, hogy az I. rendű és II. rendű vádlottak cselekvőségéhez képest a III. rendű vádlott tevékenysége, amelyben - társaitól eltérően - személyes haszonszerzés motivációját nem lehetett tetten érni, sokkal inkább eseti jelleget öltött és kizárólag egyes mozzanatokra korlátozódott (másodfokú ítélet 47. oldal). Erre figyelemmel a III/A tényállási pontban foglalt cselekménye minősítését illetően egyetértett a Kúria a másodfokú bíróság álláspontjával.

[82] A büntetés kiszabása körében megállapítható, hogy a bíróságok a harmadfokú eljárásban érintett vádlottak terhére és javára szóló körülményeket hiánytalanul tárták fel és azokat a súlyuknak megfelelően értékelték.

[83] A másodfokon bűnösnek kimondott vádlottakat érintően kimerítően felsorolt súlyosító körülményekkel a Kúria mindenben egyetértett.

[84] A javukra szolgáló bűnösségi tényezők körében a harmadfokú bíróság nem a vádlottak - alkalmazásuk elengedhetetlen feltételét jelentő - büntetlen előéletét értékelte, hanem kifogástalan és elismert életpályájukat.

[85] Az időmúlás - a 2/2017. (II. 10.) AB határozatnak megfelelően - a Btk. rendelkezései alapján a büntetőbíróságok következetes gyakorlata szerint az elhúzódó büntetőeljárások vonatkozásában a büntetéskiszabás során enyhítő körülménynek számít. Ennek az enyhítő körülménynek az értékelése a büntetés mértékének csökkentését eredményezi, ha a vádlott indokolatlanul hosszú ideig állt a büntetőeljárás hatálya alatt. A vádlott így már az eljárás során jogorvoslatban részesülhet az eljárás elhúzódása miatt. Az ésszerű határidőn belüli elbíráláshoz való jog a tisztességes eljáráshoz való jog egyik részjogosítványa, vizsgálatkor egyszerre kell megítélni a bírósági eljárás egészét és egyes részeleseit. A per történetéből arra lehet következtetni, hogy - a megismételt eljárás ellenére - sem az ügyészség, sem a bíróság eljárásában nem állapítható meg az érintett hatóság tétlensége, az ún. inaktivitás és a vádlottak felróható magatartása sem. A büntetőper hosszát az ügy jellege és bonyolultsága indokolta. Ennek alapján helyesen tulajdonított kisebb nyomatékot az ítéletábra az egyébként jelentős időmúlásnak.

[86] Az egyes bűnösnek kimondott vádlottak között a másodfokú bíróság kellően differenciálva, felelősségükhöz mérten, a belső arányosság követelményét szem előtt tartva szabott ki büntetést. Az általa halmazati büntetésül alkalmazott szabadságvesztés tekintetében kellő indokát adta a büntetés középértékétől eltérésnek [13/2002. (III. 20.) AB határozat].

[87] A végrehajtandó szabadságvesztésre ítélt I. rendű és II. rendű vádlottakkal szemben indokoltan alkalmazott a tartamában a szabadságvesztéshez igazodó közügyektől eltiltás mellékbüntetést.

[88] Egyetértett a Kúria a másodfokú bíróság álláspontjával III. rendű vádlottnál a felfüggesztő rendelkezés alkalmazhatóságát illetően is.

[89] A felfüggesztett szabadságvesztésre ítélt III. rendű vádlott esetében ki kell térni a 8/2015.(IV. 17.)AB határozatban írtakra. Ebben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Btk. 102. § (1) bekezdése alkalmazásakor az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a bíróság a szabadságvesztés felfüggesztése esetén vizsgálja az előzetes mentesítés lehetőségét, és arról az ítéletben rendelkezzen. A konkrét bűncselekmények jellegére és

elkövetési körülményeire tekintettel a III. rendű vádlottat a Kúria sem tartotta az előzetes bírósági mentesítésre érdemesnek.

- [90] Mindenben osztotta az ítéletábra érveit mindhárom vádlottnál a gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltás büntetés indoklása tekintetében is.
- [91] A Kúria a súlyosításra irányuló ügyési fellebbezést a pénzbüntetés kiszabására vonatkozó részében a I. rendű vádlottnál találta megalapozottnak. Szemben a II. rendű és a III. rendű vádlottakkal - akiknél a pénzbüntetés Btk. 50. § (2) bekezdésében írt feltételei egyértelműen nem állapíthatók meg - az I. rendű vádlottal szemben, akit haszonszerzés céljából elkövetett bűncselekmény miatt határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítélték, egyértelműen kitűnik a tényállásból, hogy megfelelő jövedelemmel, vagyonnal rendelkezik. Ezért a harmadfokú bíróság vele szemben a hivatkozott törvényhely szerinti kötelező rendelkezés alkalmazásával pénzbüntetést is kiszabott. Ennek nagyságát a Btk. 50. § (1) bekezdése alapján nem csupán az elkövető vagyoni jövedelmi, személyi viszonyaihoz és életviteléhez mérten határozta meg, de figyelemmel volt az I. rendű vádlottra a jelen határozatból következő egyéb vagyoni kötelezettségek mértékére is. A végrehajtandó szabadságvesztés mellett kiszabott pénzbüntetés meg nem fizetése esetén azt a Btk. 51. § (2) bekezdése szerint börtön fokozatú szabadságvesztésre kell átváltoztatni.
- [92] A fentiek alapján a kiszabott büntetés arányban áll a cselekmények, valamint a vádlottak személyi társadalomra veszélyességével. Ekként a Kúria büntetésük súlyosítására okot nem talált, de arra sem látott lehetőséget, hogy büntetésüket enyhítse, különös tekintettel annak halmazati jellegére.
- [93] A Kúria nemében és mértékében is törvényesnek találta a vagyonekbezársra vonatkozó rendelkezést.
- [94] A put option megállapodás a hűtlen kezelés befejezett alakzatát merítette ki, e bűnös magatartás következményeként a vagyoni hátrány bekövetkezett. A választottbíró határozatában foglaltak nem változtatnak azon, hogy a kérdéses összeg e bűnös magatartás következménye, eredménye, hozadéka - ekként pedig kötelezően ekbezárs alá esik.
- [95] Kivételként a Btk. 74. § (5) bekezdés b) pontja jóhiszeműen és ellenérték fejében szerzett vagyon tekintetében zárja ki a vagyonekbezársat. A végrehajtói letétbe helyezett és zár alá vett pénz azonban nem a Ltd.1. által állított ellenérték volt, hanem ahhoz a gazdálkodó szervezet ellentételezés nélkül jutott. A szerződés pedig a rendelkezés kirívóan előnytelen és méltánytalan volta miatt - a másodfokú ítélet 59. oldal 5-6. bekezdésében írtakat mindenben elfogadva - a jóhiszemű joggyakorlás követelményébe is ütközik. Ekként a Ltd.1. gazdálkodó szervezet, mint az eladási opció jogosultja bűncselekmény elkövetése folytán gazdagodott. Következésképpen az ítéletábra által alkalmazott vagyonekbezárs törvényes intézkedés és ennek kapcsán a Be. 57. § (4) bekezdése szerinti figyelmeztetés nem volt mellőzhető.
- [96] Az érdemben másodfokon elbírált polgári jogi igény kapcsán a II. tényállási pontban az ítélet 51. oldalán rögzítette, miszerint az adott bűncselekmény sértette az Zrt.2., ehhez képest azonban - nyilvánvaló elírás folytán - magánfélként az Zrt.1. javára rendelkezett a bűncselekménnyel okozott kár megfizetésére kötelezésről. Ezt a hibát a harmadfokú bíróság - a magánfél indítványára - a Be. 365. § (1) bekezdése alapján kijavította.
- [97] A Kúria a további polgári jogi igény tekintetében egyetértett a másodfokú bíróság álláspontjával. A másodfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az Zrt.1. a III. tényállási pont kapcsán 4.312.700 euró (1.107.817.389 forint) kárt szenvedett, amelynek pontosan meg nem határozható, de számottevő része (2.000.000-2.500.000 euró) a Hotel ... tulajdonjogának megszerzése folytán megtérült. A részleges kármegtérülés mértéke azonban - az eltérő tartalmú értébecslésekre és szakértői véleményekre figyelemmel - pontosan nem volt rögzíthető. Ugyanakkor a polgári jogi igény érdemi elbírálásához szükséges további eljárási cselekmények a büntető eljárás befejezését jelentősen késleltetnék, bizonyításra a harmadfokú eljárásban amúgy

sincs mód. Ekként a Be. 560. § (1) bekezdés l) pontja alapján a magánfél polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasító rendelkezés helytálló.

[98] A Pécsi Ítélőtábla ítéletének járulékos rendelkezései is törvényesek. Minderre tekintettel a Kúria a megtámadott másodfokú ítéletet - a Be. 624. § (1) bekezdése szerinti fenti változtatást meghaladóan - a Be. 623. §-a alapján I. rendű, II. rendű és III. rendű vádlottak tekintetében helybenhagyta.

[99] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 458. § (3) bekezdése zárja ki.

, 2019. november 26.

Dr. Székely Ákos s.k. a tanács elnöke, Dr. Sebe Mária s.k. előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró

A Kúria Bhar.I.746/2019/15. számú ítélete folytán a Pécsi Ítélőtábla Bf.II.31/2018/12. számú ítélete 2019. november 26. napján - I. rendű, II. rendű és III. rendű vádlottak tekintetében - jogerőre emelkedett és a fel nem függesztett részében végrehajthatóvá vált.

Dr. Székely Ákos s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
TóthLné
bírószági tisztviselő